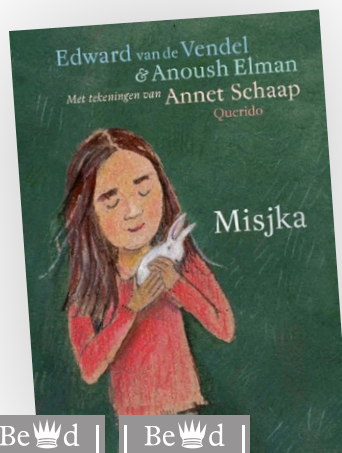


Misjka

tekst: Edward van de Vendel
& Anoush Elman

illustraties: Annet Schaap

Querido 2022 – €17,99 – ISBN 9789045127903



Be[👑]d
met een
Zilveren
Griffel
2023

Be[👑]d
met een
Zilveren
Penseel
2023

Groep
5-6 (NL)
Leerjaar
3-4 (B)
Thema's
vluchten
verdriet
houden van
familie

Wanneer Roya en haar familie een huis in Nederland krijgen, zijn ze heel blij. Maar Roya vindt dat er nog iets ontbreekt. Bij een huis hoort een huisdier. Het wordt een schattig wit dwergkonijntje dat de naam Misjka krijgt. De hele familie is dol op hem. Roya vertelt Misjka over de vlucht uit haar land, maar op een dag is Misjka opeens verdwenen. Dit verhaal is gebaseerd op een waargebeurd verhaal. Eerder schreef Van de Vendel *De gelukvinder* met Anoush Elman, een roman voor jongeren over Elmans vlucht vanuit Afghanistan. In zowel *Misjka* als *De gelukvinder* is hij het personage Hamayun.

1 Vooraf

Het konijntje Misjka biedt een luisterend oor aan iedereen die iets kwijt wil. Doordat de lezer die verhalen indirect hoort, blijft de thematiek behapbaar en wordt het niet te zwaar. De lezer krijgt gedurende het verhaal de vluchtreis uit *De gelukvinder* te horen, maar dan vanuit verschillende perspectieven. Zo vond Roya's jongste broer Navid de vluchtreis 'leuk' en 'spannend', terwijl Hamayun het vooral erg zwaar vond. Van de Vendel beschrijft het leed dat die reis veroorzaakt heeft heel

subtiel. Wanneer Misjka verdwenen is, komen al die gevoelens van angst, afwijzing en verlies weer naar boven. Door middel van het verdwenen konijn worden de trauma's en emoties van vluchtelingenkinderen belicht. Misjka staat tegelijkertijd symbool voor troost, veiligheid en het verlangen naar een thuis. De liefde die iedereen voor het konijn en voor elkaar voelt klinkt door in het verhaal en wordt versterkt door de illustraties van Annet Schaap.

2 Introductie boek in de klas

Bekijk samen met de leerlingen de cover van het boek. Stel de volgende vragen:

- De titel van het boek is *Misjka*. Wie zou Misjka zijn?
- Zou je op basis van de voorkant al iets over Roya kunnen vertellen?

Laat de illustraties op bladzijde 12, 26, 32, 43, 58 en 75 zien. Of kopieer de illustraties zodat je ze allemaal naast elkaar kunt leggen.

- Wie zijn deze mensen?
 - Welke emoties herken je op de illustraties?
 - Kun je al meer over het verhaal vertellen dankzij de illustraties?
-

Vertel wie de personages zijn en vertel dat Roya met haar familie gevlucht is uit Afghanistan. Stel de vragen en houd in de gaten welke emoties deze vragen oproepen, bijvoorbeeld bij leerlingen die zelf gevlucht zijn of mensen kennen die gevlucht zijn.

- Wat is vluchten?
- Wanneer vluchten mensen?
- Op welke manieren kun je vluchten?

Noteer de antwoorden van de leerlingen op een poster. Het maakt niets uit of de leerlingen veel of weinig input leveren. Dit kan op ieder gewenst moment aangevuld worden.

3 Voorlezen

De vragen die gesteld worden zijn geïnspireerd op de methode 'boekgesprekken' van Aidan Chambers.

Doel van de vragen:

- De leerlingen leren dat verschillende perspectieven ervoor zorgen dat je één gebeurtenis op meerdere manieren kunt bekijken.
- De leerlingen leren het effect van vooroordelen en het creëren van een stereotiep beeld als gedrag niet bekritiseerd wordt
- De leerlingen leren dat taal, gedrag en emotie direct of indirect iets zeggen over de visie van personages (in dit geval over de visie op familie) en ze denken na over hun eigen visie op familie.

Lees het boek in één keer voor. Bij enkele hoofdstukken zijn vragen gegeven die je na het voorlezen kunt stellen. Je kunt een keuze maken tussen de vragen of ze allemaal stellen.

Lees de hoofdstukken 'Een huis met rozen' (p. 13-16), 'Jij bent mijn zusje' (p. 53-56), 'Vertellen (1)' (p. 57-61) en 'Vertellen (2)' (p. 62-65) voor. In deze hoofdstukken vertellen Roya en haar broers Navid en Hamayun over hun vluchtreis. Stel na elk hoofdstuk de volgende vragen:

- Wie vertelt hier over de vluchtreis?
- Wat wordt er in de tekst over de vluchtreis verteld?
- Welke gevoelens kun je ontdekken? Stel bijvoorbeeld de volgende vragen na het voorlezen van de drie hoofdstukken:
 - Hebben de drie kinderen de reis hetzelfde beleefd? Zie je verschillen in de beschrijvingen van de vluchtreis? Zo ja, welke verschillen?
 - Was je verrast door bepaalde beschrijvingen van de vluchtreis?
 - Ben je anders naar vluchten gaan kijken nu je verschillende versies van één gebeurtenis gelezen hebt?
 - Ben je nieuwe dingen te weten gekomen?

Vul de poster waar nodig aan met de nieuwe inzichten over vluchten.

Lees het hoofdstuk 'Jij bent mijn zusje' (p.53-56) voor. Besteed extra aandacht aan het volgende citaat:

'Gewicht is gewicht, het maakt toch niet uit of iemand familie van je is?'

'Natuurlijk wel.'

'Huh?' zei ik. 'Snap jij het, Misjka?'

- Je krijgt in het verhaal geen antwoord op deze vraag van Roya. Wat bedoelt Hamayun, denk je? Welk gevoel roept deze uitspraak bij je op?
 - Ben je het met Hamayun eens?
-

Lees de hoofdstukken 'Zwitserlandstraat 4' (p. 102-106), 'Mevrouw Toos' (p. 107-112) en 'Duizelig' (p. 113-117) voor. Vraag bijvoorbeeld na afloop:

- Mevrouw Harriët wil het konijn eerst niet teruggeven. Wat voor idee heeft ze, denk je, bij Roya, Navid, Hamayun en Bashir als ze de deur opent? Wat zegt dit over haar karakter?
- Verandert het beeld dat mevrouw Harriët van Roya, Navid, Hamayun en Bashir heeft tijdens hun bezoek aan haar? Wat staat er in de tekst?

- Hoe omschrijft Bashir mevrouw Harriët in het verhaal aan het begin van hun bezoek? Denkt hij aan het einde van hun bezoek anders over haar? Wat staat er in de tekst?
 - Zegt iemand tegen mevrouw Harriët dat ze ook anders had kunnen reageren? Of zegt mevrouw Harriët zelf dat ze anders had kunnen reageren? Wat staat er in de tekst? Hoe had mevrouw Harriët ook kunnen reageren volgens jullie?
-

Lees de hoofdstukken 'Ik denk dat ze een nieuw zakdoekje nodig heeft' (p. 127-132) en 'Een of ander teken' (p. 133-136) voor.

- Als Roya moet huilen tijdens haar spreekbeurt, komen al haar broers naar haar toe. Hoe wordt het gedrag van de broers beschreven in de tekst? Wat doen en zeggen ze?
- Welke gevoelens kun je in de tekst ontdekken?
- Vertellen het gedrag en de gevoelens van de broers ook iets over wat zij van familie vinden? Kun je een voorbeeld geven uit de tekst?

4A Verwerking: Hoe verzorg ik een (huis)dier?

Doelen:

- De leerlingen maken een instructietekst over de verzorging van een (huis)dier.
- De leerlingen vragen actief om feedback bij hun klasgenoten.

Sluit aan bij kerndoel 40: *De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.*

Sluit aan bij kerndoel 55: *De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.*

Benodigdheden:

- boek *Misjka*
 - lijntjespapier
 - laptop/tablet/smartphone
-

1. Lees het hoofdstuk 'Aandacht' (p. 10-11) voor. Bespreek samen met de leerlingen welke instructies Roya aan haar ouders geeft over het verzorgen van een konijn.

- Waar moet je allemaal aan denken als je een dier wilt verzorgen?

Maak op het bord een checklist (of een woordweb) van dingen waar je aan moet denken. Denk aan: de voeding, de slaap-plek, hoe aai je/pak je een dier op, enzovoorts.

2. De leerlingen maken een instructietekst of een infographic voor hun eigen huisdier of een dier waar ze al meer over weten. Hebben ze meer informatie nodig? Laat de leerlingen dan gebruikmaken van de schoolbieb of wijs ze de weg naar video's bij Schooltv.nl.

3. Laat leerlingen hun instructie aan elkaar lezen of zien. Stimuleer ze om elkaar vragen te stellen als iets onduidelijk is. Laat de leerlingen minimaal twee andere leerlingen kiezen die meelezen of meekijken. Geef ze tijd om hun instructie te verbeteren.

4B Verwerking: De vluchtreis

Doel:

De leerlingen zoeken, met behulp van een atlas, uit welke routes vluchtelingen kunnen nemen.

Sluit aan bij kerndoel 50: *De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.*

Benodigheden:

- atlassen (1 per tweetal)
 - pen en papier
 - digibord met wereldkaart (of Google Maps/Google Earth)
-

1. Bekijk de video 'Gevlucht uit Syrië' op www.schooltv.nl.

De vader van Tiba wijst op een kaart de vluchtroute van de familie aan. Vertel dat de leerlingen tijdens deze les ook met een kaart gaan werken om de mogelijke vluchtroute van Roya en haar familie te ontdekken.

Laat de leerlingen in de atlas opzoeken waar Afghanistan ligt. Kunnen ze dit zien in verhouding met de kaart van Nederland? Kunnen ze verschillen ontdekken (grootte, gebergten, rivieren).

Laat ze op de wereldkaart beide landen opzoeken.

2. In het hoofdstuk 'Jij bent mijn zusje' (p. 53-56) vertelt Hamayun dat de familie via Afghanistan eerst naar Iran en toen naar Kazachstan ging. Vanuit Kazachstan wisten ze niet meer wat de precieze route geweest is. Laat de leerlingen eerst opzoeken waar Iran en Kazachstan liggen. Gebruik eventueel het digibord met Google Maps ter verduidelijking. De leerlingen bedenken in tweetallen hoe de vluchtroute er daarna kan hebben uitgezien. Door welke landen zijn ze mogelijk gekomen?

Hamayun beschrijft dat ze in bossen en weilanden hebben gelopen. Zijn die bossen ook terug te vinden op de kaart van Europa of hebben de leerlingen daar een andere kaart voor nodig? Ga samen met de leerlingen op zoek naar een kaart waarop je kunt zien of er bossen zijn in een bepaald land.

3. De tweetallen vertellen welke landen ze hebben opgeschreven. Hebben alle leerlingen dezelfde landen gekozen of zijn er meerdere routes? Zijn de routes even lang of zijn sommige routes langer/korter? Als er meerdere routes zijn, wat zou dan de geschiktste route zijn? Welke problemen zul je onderweg tegenkomen als je de kaart

bekijkt? Geef de leerlingen de ruimte om zelf nieuwe vragen te bedenken, ook al is niet overal een antwoord op. Het bespreken van mogelijke routes kan tot inzicht in de problematiek van het vluchten leiden. Vergeet niet samen uit te rekenen hoeveel kilometer die route ongeveer is.

5 Verder lezen

Meer boeken (voor)lezen over het thema vluchten? Lees dan ook *Kinderen van ver* van Martine Letterie. Zij vertelt hoe vier kinderen met hun familie moesten vluchten voor oorlog en geweld. De verhalen zijn gebaseerd op gesprekken met kinderen uit Syrië en Afghanistan. Of lees *De jongen achter in de klas* van Onjali Q. Raúf. Hierin wordt de vluchtelingenkwestie vanuit een kinderperspectief bekeken.

Als je verschillende soorten teksten over het thema wilt behandelen, is het boek *Jij en ik* erg geschikt. Negentien auteurs van Lemniscaat bundelden onder andere fictieve verhalen, autobiografische verhalen en gedichten in één boek.

Mochten sommige leerlingen uit groep 6 al uitdagender boeken aankunnen, dan is *Spreek je chocola?* door Cas Lester (geschikt voor leerlingen vanaf 11 jaar) een aanrader.

Colofon

© Stichting Lezen (2023)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

Auteur

Patsboem! Educatief

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

lezen.nl